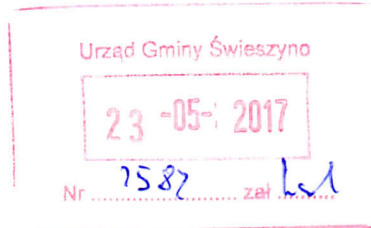

**WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI**

Szczecin, *M* maja 2017 r.

Znak: K-S-2.431.3.9.2017.JP

**Pani
Ewa Korczak
Wójt Gminy Świeszyno**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli² w dniach 19-21 kwietnia 2017 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Urzędzie Gminy Świeszyno oraz Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeszynie. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia Nr 15/2017 z dnia 15 marca 2017 r., w składzie:

- Joanna Płachta – inspektor wojewódzki - osoba kierująca zespołem,
- Urszula Łumianek – inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji zadań nałożonych na Gminę przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 01 stycznia 2016 r. do 19 kwietnia 2017 r. a opracowanie i realizację programu wspierania rodziny od 1 stycznia 2015 r.

Akta kontroli str. 1-11

Działalność Gminy Świeszyno w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z uchybieniami.³

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy akt osobowych asystenta, gminnych programów wspierania rodziny, dokumentacji dotyczącej rodzin objętych wsparciem asystenta, informacji udzielonej przez panią Ewę Korczak – Wójtę Gminy Świeszyno i panią Marię Gontarek – kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie oraz informacji przekazanej pismem z dnia 22 marca 2017 r. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.

Formułując ocenę uwzględniono w szczególności:

- 1) opracowanie 3-letniego programu wspierania rodziny,
- 2) realizację programu wspierania rodziny,
- 3) wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną,
- 4) podejmowanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

¹ Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna.

- 5) kwalifikacje asystentów rodzin,
- 6) prowadzenie placówek wsparcia dziennego,
- 7) sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną.

1. Opracowanie 3-letniego programu wspierania rodziny.

W celu budowania systemu wspierania rodziny opracowano „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018”, który został przyjęty Uchwałą Nr XVIII/98/15 Rady Gminy Świeszyno z dnia 29 grudnia 2015 r. Program zawierał diagnozę, w której w opracowanej karcie diagnostycznej określono liczbę dzieci na terenie Gminy z podziałem na wiek, liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, liczbę rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Gminy oraz liczbę dzieci, które wychowują się w tych rodzinach. W programie określono cele, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy. Wskazano realizatorów, adresatów i terminy realizacji poszczególnych zadań. Określono sposób finansowania oraz monitorowania i ewaluacji programu. Uwzględniono sposób identyfikowania rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz sposoby wspierania tych rodzin. Określono liczbę rodzin, która powinna być objęta wsparciem asystenta. Odniesiono się do ilości asystentów, jaka powinna być zatrudniona. Uwzględniono potrzebę tworzenia rodzin wspierających, lecz nie odniesiono się do planowanej ilości i sposobu pozyskiwania tych rodzin. W programie ujęto prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a nie określono sposobu monitorowania rodzin po zakończeniu pracy przez asystenta. Określono zasady współpracy pomiędzy instytucjami na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program zawierał ogólne wskaźniki osiągnięcia celów. Nie odniesiono się do konieczności utworzenia placówek wsparcia dziennego. Program nie zawierał treści niezgodnych z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W latach 2013-2015 Gmina Świeszyno posiadała program wspierania rodziny, przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/242/13 Rady Gminy Świeszyno z dnia 28 marca 2013 r.

Akta kontroli str. 15-16, 20-23

2. Realizacja programu wspierania rodziny.

W ramach realizacji Programu zatrudniano 1 asystenta rodziny. Rodzinom udzielano pomocy finansowej i rzeczowej. Dzieci z rodzin, w których występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze korzystały z zajęć socjoterapeutycznych w świetlicach wiejskich. Z dożywiania skorzystało 11 dzieci, a 4 z wypoczynku letniego. Powołano Zespół ds. asysty rodzinnej. Prowadzona była szeroko rozumiana praca socjalna. W ramach programu rodzinom umożliwiono dostęp do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego. W szkołach organizowano warsztaty profilaktyczne dla rodziców dotyczące obowiązków opiekuńczo-wychowawczych, pomocy dzieciom w nauce oraz zagrożeń w sieci.

Akta kontroli str. 17-19, 28

3. Wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną.

W zakresie realizacji zadań gminy, wynikających z art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminie Świeszyno do dnia kontroli nie było jednoznacznego dokumentu

wskazującego Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie jako podmiot organizujący pracę z rodziną. Zarządzeniem Nr 145-1/VI/2012 Wójta Gminy Świeszyno z dnia 4 stycznia 2012 r. upoważniono kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie do ustanawiania rodziny wspierającej, zawierania umów i rozwiązywania umów, które określają zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania decyzji w tych sprawach, a także do wydawania zaświadczeń i opinii w sprawach z tego zakresu. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie Zarządzeniem Nr 6/2012 z dnia 21 lutego 2012 r. wprowadził Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie, a Zarządzeniem Nr 10/2012 z dnia 1 października 2012 r. wprowadził zmiany do regulaminu. W § 15 Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie określono zadania asystenta rodziny.

Akta kontroli str. 17

4. Podejmowanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Świeszyno ze specjalistycznego poradnictwa i terapii skorzystało po 1 rodzinie. Udzielono 2 porad specjalistycznych oraz odbyło się 5 spotkań terapeutycznych. W ramach realizowanego projektu rodziny miały możliwość korzystania z pomocy prawnej w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie. Z uwagi na intensywne korzystanie rodzin w 2015 r. z pomocy prawnej, w 2016 r. nie było takich potrzeb.

Akta kontroli str. 25-26

W okresie objętym kontrolą z terenu Gminy Świeszyno w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 1 dziecko, na jedną noc w rodzinie zastępczej niezawodowej. Przyczyną zabrania dziecka była przemoc. Sytuacja dziecka w rodzinie jest monitorowana. W okresie objętym kontrolą 1 pełnoletnia osoba opuściła placówkę opiekuńczo-wychowawczą, nie kontynuowała nauki. Sześcioro wychowanków opuściło rodzinę zastępczą, 2 z powodu usamodzielnienia, a rodzicom 4 dzieci przywrócono władzę rodzicielską. Na dzień kontroli wsparciem asystenta objęte były 3 rodziny dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą zgodnie z informacją kierownika Ośrodka podmiot organizujący pracę z rodziną otrzymał 21 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej. W 6 posiedzeniach uczestniczył asystent rodziny, w 2 asystent wspólnie z pracownikiem socjalnym, w 2 posiedzeniach pracownik socjalny. Jako przyczyny nieobecności w pozostałych posiedzeniach wskazano m.in.: zakończenie współpracy z rodziną, fakt nieobjęcia rodziny wsparciem asystenta. Udział asystenta w posiedzeniach został potwierdzony pismem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie. W okresie objętym kontrolą asystent rodziny współpracował przy przygotowaniu 14 planów pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej.

Akta kontroli str. 14, 17, 27-29, 65-69

Gmina Świeszyno prowadzi monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na dzień kontroli monitorowano sytuację 4 dzieci przed objęciem rodziny wsparciem asystenta oraz 4 po zakończeniu pracy z rodziną przez asystenta. Monitoring prowadzony był w formie wizyt asystenta

rodziny i pracowników socjalnych w środowisku. Rodziny odwiedzano często, udzielano pomocy finansowej, motywowano je do dalszych działań na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie, podjęcia leczenia odwykowego i aktywizacji zawodowej oraz proponowano różne formy pomocy. Współpracowano z lokalnymi instytucjami wsparcia społecznego, szkołami oraz ochroną zdrowia. W Gminie nie było rodzin wspierających.

Akta kontroli str. 15-16

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie w okresie objętym kontrolą zatrudniał 1 asystenta. Na dzień kontroli zatrudniony był 1 asystent rodziny w wymiarze 1 etatu. Asystent w okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli obejmował wsparciem łącznie 14 rodzin niewydolnych wychowawczo. Zgodnie z informacją kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie pomocy asystenta na dzień 1 stycznia 2016 r. wymagało 14 rodzin, a na dzień 19 kwietnia 2017 r. - 7 rodzin – wszystkie zostały objęte wsparciem.

Akta kontroli str.15-16, 71-72

Oceny pracy asystenta z rodzinami dokonano na podstawie 10 losowo wybranych przypadków, w tym szczegółowej analizy dokumentacji: A. i G. K. (rodzina objęta wsparciem asystenta od 13 stycznia 2014 r.), Ł. N. (rodzina objęta wsparciem asystenta od 15 czerwca 2015 r.), R. M. (rodzina objęta wsparciem asystenta od 29 września 2016 r.), K. i A. B. (rodzina objęta wsparciem od 13 sierpnia 2015 r.). W planach pracy z rodzinami uwzględniano problemy występujące w rodzinie oraz określano zakres i przewidywane efekty działań. W dwóch przypadkach w planie zawarte były terminy realizacji działań, w dwóch terminy osiągnięcia celów krótkoterminowych określono w dodatkowym dokumencie zbieżnym z planem. Plany pracy z rodziną sporządzone były we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a w sytuacji gdy dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W jednym przypadku plan pracy z rodziną był sporządzony po ponad 2 miesiącach, poprzedzony diagnozą rodziny oraz częstymi wizytami asystenta w środowisku. Asystent sporządzał oceny sytuacji rodziny, które zawierały informacje dotyczące aktualnej sytuacji rodziny, zasobów rodziny i środowiska oraz informacje innych pracowników współpracujących z rodzinami. Często odwiedzał rodziny i monitorował ich sytuację. Korzystał z ankiet, arkuszy pomocniczych i testów. Uczestniczył w spotkaniach z kierownikiem Ośrodka i pracownikami socjalnymi, oraz współpracował z lokalnymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, co potwierdzały protokoły ze spotkań, szczegółowe notatki służbowe oraz harmonogramy wizyt w rodzinie. W dokumentacji rodzin znajdowały się wnioski pracownika socjalnego o przydzielenie asystenta, informacje o przydzieleniu asystenta przez kierownika Ośrodka, zgody rodzin na podjęcie współpracy z asystentem oraz pisemne informacje do rodzin w tej sprawie. W jednym kontrolowanym przypadku, z uwagi na zgłoszenie się rodziny do Ośrodka z prośbą o objęcie jej wsparciem asystenta, rodzinie przydzielono asystenta przed przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego.

Na 10 skontrolowanych przypadków we wszystkich sporządzano okresowe oceny sytuacji w rodzinie i przekazywano je podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. W trzech przypadkach przekroczone termin dokonania okresowych ocen sytuacji rodziny (6 dni, 24 dni, 16 dni - po 1 przypadku). Cztery rodziny po zakończeniu pracy przez asystenta były objęte monitoringiem. Kierownikowi Ośrodka udzielono instruktażu dotyczącego prowadzenia dokumentacji rodzin.

Akta kontroli str. 35-59, 62-64

Zgodnie z informacją uzyskaną od kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie, liczba zatrudnionych asystentów jest adekwatna do zdiagnozowanych potrzeb. Do dnia kontroli, do Ośrodka nie wpłynął wniosek o koordynację poradnictwa opisanego w art. 8 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.⁴

Akta kontroli str. 15, 32-34, 61

5. Kwalifikacje asystentów rodzin.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Świeszyno zatrudniony był 1 asystent rodziny. Asystent posiadał kwalifikacje zgodne z wymogami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Asystent rodziny podnosił swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi i rodziną poprzez udział w szkoleniach i warsztatach.

W aktach asystenta znajdowały się oświadczenia dotyczące spełnienia wymogów określonych w art. 12 ust. 1 pkt 2 - 4 ustawy.

Akta kontroli str. 30-31

6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

W Gminie Świeszyno, pomimo występowania problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach z dziećmi, nie było placówek wsparcia dziennego.

Akta kontroli str. 24

7. Sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 19 kwietnia 2017 r. w Gminie Świeszyno nie prowadzono kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną.

Akta kontroli str. 60

Osobą odpowiedzialną za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia jest Wójt Gminy Świeszyno.

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Świeszyno w zakresie wspierania rodziny

zalecam:

- 1) wyznaczyć podmiot organizujący pracę z rodziną na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) utworzyć zgodnie z potrzebami placówki wsparcia dziennego w celu wsparcia rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze,
- 3) kontrolować pracę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie zadań wynikających z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Informuję, że jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania. W przypadku braku zastrzeżeń proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

⁴ Ustawa z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2016 r. poz. 1860).

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które otrzymują:

- Wójt Gminy Świeszyno,
- Wydział Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli Urzędu Gminy Świeszyno pod pozycją nr 1.

WZ. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Marek Subocz
WICEWOJEWODA

Zespół inspektorów:
INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Spraw Społecznych

mgr. Joanna Plachta

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Spraw Społecznych

mgr Urszula Łumianek

Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych

ZUW:
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Spraw Społecznych

mgr. inż. Justyna Borzym

08.05.2017r.